

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

**BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ
MOT LICENTIATEXAMEN OCH DOKTORSEXAMEN I ÄMNET
BARN OCH – UNGDOMSVETENSKAP VID
UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN**

190515 dnr V 2018/688

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt [policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling](#) och med stöd i Utbildningsvetenskapliga fakultetens [vägledning för utvärdering med extern bedömning](#) utvärdera utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap.

Inför platsbesöket lämnade fakulteten och institutionen ett antal dokument till bedömargruppen (bilaga 1). Den 6 februari genomfördes ett virtuellt förberedande möte. Vid mötet gavs möjligheter för bedömargruppen att internt planera och diskutera sitt uppdrag. Bedömargruppen fick också möjlighet att ställa frågor till vicedekan för utbildning på forskarnivå, Annika Lantz-Andersson och viceprefekt för utbildning på forskarnivå vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, Sylvi Vigmo. Närvarande var även samordnare för utbildning på forskarnivå, Utbildningsvetenskapliga fakultetskansliet, Evalise Johannisson. Önskemål om kompletterande underlag framfördes, se bilaga 1, komplettering av underlag. Platsbesöket genomfördes den 5-6 mars (program för platsbesök, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer via mail och möte gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Följande personer har ingått i bedömargruppen

Ingegerd Tallberg Broman, senior professor i pedagogik, Malmö universitet (ordförande)

Emma Sorbring, professor i barn- och ungdomsvetenskap, Högskolan i Väst

Kent Roslund, verksamhetsutvecklare, barn- och ungdomsförvaltningen, Halmstads kommun

Tarja Häikiö, fil.dr i konst- och bildvetenskap, Högskolan för design och konsthantverk, Göteborgs universitet

Susanna Areschoug, doktorand vid barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet

Introduktion

Bedömargruppen har mot bakgrund av ett omfattande och digitalt tillgängligt material samt genom intervjuer och platsbesök haft att bedöma utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap i förhållande till tio angivna kriterier, samt att sammanfatta utbildningens främsta styrkor och svagheter och gruppens reflektioner och rekommendationer. Kriterierna, som framgår av styrdokumentet "Utbildningsutvärdering med extern bedömning vid utbildningsvetenskapliga fakulteten" (Dnr V 2017/428), är följande:

- de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål
- undervisningen sätter doktorandernas lärande i centrum
- undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
- lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll
- utbildningen är relevant för doktorandernas och samhällets behov
- doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- en för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger
- kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs
- doktoranderna har tillgång till en aktiv forskningsmiljö
- doktoranderna får möjlighet att samverka med forskare nationellt och internationellt

Bedömargruppens utlåtande ska, relativt varje bedömningskriterium (och i förekommande fall även de två punkterna rörande utbildning på forskarnivå), bedöma huruvida den granskade utbildningen:

1. *Sammantaget svarar väl upp mot kriteriet. (Mindre brister som identifierats anges.)*
2. *Uppvisar brister kopplade till kriteriet. (Bristerna anges och ev. förslag till åtgärder listas.)*
3. *Bedömargruppen kan inte, utifrån underlag och platsbesök, bilda sig en tillräckligt underbyggd uppfattning om huruvida utbildningen lever upp till kriteriet eller inte.*

Bedömargruppen kan inledningsvis konstatera att vi mötts av ett stort engagemang och en tydlig medvetenhet om utbildningens styrkor och svagheter samt ett uttryckt behov att vidareutveckla utbildningen och utbildningsmiljön. Vår bedömning sker samtidigt som ett mer omfattande internt översyns- och granskningsarbete pågår. Vi ser vårt uppdrag och vårt bedömningsutlåtande som ett led i denna pågående process.

Vi ska så göra en genomgång av samtliga tio kriterier.

ATT DE FAKTISKA STUDIERESULTATEN MOTSVARAR LÄRANDEMÅL OCH HÖGSKOLEFÖRORDNINGENS EXAMENSMÅL

OMDÖME: Bedömargruppen kan inte, utifrån underlag och platsbesök, bilda sig en tillräckligt underbyggd uppfattning om huruvida utbildningen lever upp till kriteriet eller inte (3).

Bedömargruppen anser att det till vissa delar uppfylls, till vissa delar inte uppfylls och till vissa delar inte går att bedöma.

MOTIVERING: Den utbildningsvetenskapliga fakulteten redovisar underlag i form av ämnesrapporter, styrdokument, matris för uppnådda mål genom obligatoriska kurser i relation till högskoleförordningens mål, kursrelaterade dokument som kursplaner samt exempel på kursguider, examinationsuppgifter, kursvärderingar och kursrapporter samt förteckning över avhandlingar och licentiatuppsatser i ämnet barn- och ungdomsvetenskap vid Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande.

Utifrån *Utbildningsvetenskapliga fakultetens ämnesrapport (2017/2018)* framgår att de nuvarande obligatoriska kursernas kursplaner för forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap (BoU) inte svarar mot relevanta examensmål i högskoleförordningen. Utifrån den reflekterande texten i underlaget framgår att kursplanerna är formulerade i relation till den ASP som antogs 2011 när forskarutbildningsämnet BoU inrättades. Uppföljning av *åtgärdsplan- Barn- och ungdomsvetenskap 2016/2017* konstaterar liksom *åtgärdsplan 2017/2018* behov av genomgripande utveckling vad avser kurserna och svarar nekande på frågan om lärandemålen i de obligatoriska kursernas kursplaner svarar mot relevanta examensmål i högskoleförordningen.

Matris för uppnådda mål genom obligatoriska kurser i relation till högskoleförordningens mål ger god överblick, men kräver kompletterande information genom andra typer av dokument för att kunna utgöra underlag för bedömning av det ovanstående kriteriet. Kursrapporter och kursutvärderingar föreligger för metodkurserna och för kursen om "Att skriva och bearbeta vetenskapliga texter", men saknas för de två obligatoriska kurserna Barn- och ungdomsvetenskap I och II. Exempel på examinationsuppgifter föreligger från fyra kurser, introduktionskurs, kvalitativ metod, grundläggande texter samt att skriva och bearbeta vetenskapliga texter.

Akademisk självständighet som framhålls i examensmålen bedöms vara uppmuntrad inom de olika förutsättningar som är gällande för de olika grupperna fakultets-, respektive projekt- forskarskole- och samverkansdoktorander. Ett behov av ökad tydlighet, transparens, och överensstämmelse mellan ämnesbeskrivning och innehåll samt mål återkommer. Detta skapar en brist kring transparensen i studierna för doktoranderna som också framför att "det mesta är ganska luddigt".

Licentiatuppsatser och avhandlingar inom ämnet redovisar många goda exempel på att motsvara högskoleförordningens mål att "visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet" och – att "visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet".

På grund av brister i tydlighet och underlag kan dock bedömargruppen inte bilda sig en tillräckligt underbyggd uppfattning om huruvida utbildningen lever upp till detta kriterium eller inte.

ATT UNDERVISNINGEN SÄTTER STUDENTERNAS/DOKTORANDERNAS LÄRANDE I CENTRUM

OMDÖME: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2).

MOTIVERING: Det råder inga tvivel om att de lärare som på olika sätt är involverade i undervisning på forskarutbildningen är engagerade och gemensamt besitter både bred och djup metod- och ämneskompetens. Trots detta identifierar bedömargruppen vissa brister där undervisningen inte alltid fungerar optimalt för doktorandernas lärande. Bedömningen nedan berör utbildningens olika undervisningsformer där kurser, handledning och seminariekultur ingår medan synpunkter på

utbildningens lärmiljö som helhet berörs under kriteriet "Att en för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger".

Vad gäller kurserna som kopplas till forskarutbildningen så ger underlagen en i viss mån splittrad bild. Doktorander och alumner menar sig i stort vara nöjda med de kurser de läst, särskilt den institutionsgemensamma introduktionskursen och metodkurserna. Samtidigt framkommer det att en oklarhet och spretighet som uppfattas präglar forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap har bidragit negativt till utvecklingen av de ämnesgemensamma kurserna och förutsättningarna för doktorandernas lärande i ämnet. Här kan den länge uteblivna revideringen av de två "kärnan"-kurserna barn- och ungdomsvetenskap I och II tas som exempel. Bedömargruppen saknar underlag i form av utvärderingar eller kursrapporter för dessa kurser och intrycket från doktorander och alumner som gått kurserna är inte helt samstämmigt – medan vissa menar att den bredd kurserna uppvisat speglar barn- och ungdomsvetenskapen som ämne, så menar andra att innehållet varit ofokuserat och inte bidragit till en tydlig ämnesidentitet. Bedömargruppen noterar att den kritiska hållning som kommer till uttryck i underlaget resulterat i ett igångsatt utvecklingsarbete med kurserna.

Vid sidan av behovet av innehållslig uppdatering identifierar bedömargruppen också vissa strukturella problematiker kring undervisningens upplägg och organisation kring samläsningen av kurserna, som gäller både periodiseringen och studietakten. Vissa kurser ges vid en viss periodicitet som skapar problem för planering av studiegång, särskilt för licentiand-studenterna som har en kortare studietid. De obligatoriska kurserna går generellt på helfart medan studierna för de flesta samverkansdoktorander går på halvfart, något som orsakat stress och i vissa fall konflikter med samverkansdoktorandernas andra arbetsgivare. Det är enbart sex av doktoranderna på underlaget doktorandförteckning som har en studietakt på över 70 %. Det framkommer att detta problem varit känt under en längre tid och försök att åtgärda dessa strukturella problem har inletts.

Ojämn och minskad rekrytering av nya doktorander utgör en generell problematik och bidrar till att grupperna som läser de gemensamma kurserna ibland blir väldigt små. Behovet av ett stöttande kollektiv och en "kritisk massa" avspeglas på olika sätt, så också i den övergripande seminariekulturen. Av underlagen förstår bedömargruppen att närvaron av seniora forskare ibland är väl låg, vilket ger intrycket av att de högre seminarierna inte prioriterats.

Medan de doktorander som ingår i någon av forskarskolorna finner social gemenskap och kontinuerligt möter nya perspektiv inom forskarskolans ram, så saknas en liknande plattform för projekt-, samverkans- och fakultetsanställda doktorander. Denna känsla förstärks av att doktoranderna efter de inledande gemensamma kurserna går olika vägar via olika valbara kurser, däribland läskurser för respektive handledare.

Det generella intrycket av handledning som undervisningsform är att den fungerar väl. Doktorander och alumner ger en positiv bild av hur relationer mellan handledare och doktorander fungerar eller har fungerat. Det framkommer dock att avsaknaden av sammanhållning eller "lagkänsla" på arbetsplatsen gör att forskarutbildningen upplevs som något ensamt och att doktoranden i mycket hög grad blir beroende av handledaren.

ATT UNDERVISNINGENS INNEHÅLL OCH FORM VILAR PÅ VETENSKAPLIG OCH/ELLER KONSTNÄRLIG GRUND SAMT BEPRÖVAD ERFARENHET

OMDÖME: Utbildningen svarar väl upp mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

MOTIVERING: Den utbildningsvetenskapliga fakulteten redovisar underlag i form av sammanställningar av publikationer, nätverk och konferenser för handledare, beskrivning av kompetens på gruppnivå, kursplaner, samt platsintervjuer. Utifrån underlaget råder det inga tvivel om att undervisningens innehåll vilar på gedigen kunskap hos kursansvariga, lärare och handledare, och på en god vetenskaplig grund vilket speglas i utbildningen och undervisningens innehåll. De två profilkurserna, Barn- och ungdomsvetenskap I (*Kursens syfte är att ge en övergripande och grundläggande introduktion till forskningsfältet barn- och ungdomsvetenskap*) och Barn- och ungdomsvetenskap II (*Kursens syfte är att belysa på centrala texter inom det barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsfältet*) innehåller delar av det barn- och ungdomsvetenskapliga fältet och delar av den kompetens som finns inom området på institutionen. Barn- och ungdomsvetenskap I behandlar fyra viktiga delar inom ämnet, men dessa återspeglar inte hela ämnet, utan enbart valda delar. Barn- och ungdomsvetenskap II har en kursplan som inte återger vilka områden inom ämnet som behandlas. Vid en revidering av kurserna bör ämnet barn- och ungdomsvetenskap som helhet inkluderas. Det är dock viktigt att poängtera att de områden inom ämnet som i nuläget behandlas av de båda profilkurserna vilar på en vetenskaplig grund.

Bedömargruppen är dock tveksam till huruvida det inom utbildningen finns en gemensam, övergripande bild och kunskap om ämnet barn- och ungdomsvetenskap. Såväl skriftligt underlag som platsbesökets intervjuer redovisar många exempel på avsaknaden av detta. De flesta av handledarna och lärarna har sin forskarutbildning och ämnesbakgrund från andra ämnen än barn- och ungdomsvetenskap. Tvärvetenskaplig bakgrund föreligger, men kan konstateras vara förhållandevis begränsad då absoluta merparten av lärarna är doktorer, docenter eller professorer i pedagogik.

Underlaget pekar på att de forskarstuderande upplever att lärarna har en gedigen kunskap inom sina respektive områden, men att ett helhetsperspektiv på ämnet barn- och ungdomsvetenskap delvis saknas. Undervisningens innehåll och form vilar på en god vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet framför allt inom respektive forskningsmiljöer.

ATT LÄRARNAS HAR AKTUELL OCH ADEKVAT ÄMNESMÄSSIG, HÖGSKOLEPEDAGOGISK OCH ÄMNESDIDAKTISK KOMPETENS SAMT ATT ANTALET LÄRARE STÅR I PROPORTION TILL UTBILDNINGENS OMFATTNING OCH INNEHÅLL

OMDÖME: Utbildningen svarar väl upp mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

MOTIVERING: Den utbildningsvetenskapliga fakulteten redovisar underlag i form av sammanställningar av antalet handledare, publikationer från handledare, en lista över samtliga aktiva forskarstuderande, samt platsintervjuer.

Det totala antalet aktiva forskarstuderande är enligt underlaget 21 individer. Studietakten för dessa varierar från 50 % till 100 %, med undantag för en individ.

I underlaget framgår att utbildningen totalt engagerar 32 handledare, varav 27 är anställda vid fakulteten, övriga fem har sin anställning vid andra lärosäten eller andra fakulteter på GU. Av de som är anställda vid fakulteten har 20 handledarutbildning, för de övriga fem framgår det ej om de har handledarutbildning eller ej. Av de 32 handledare är 16 engagerade som huvudhandledare, varav 14 är anställda vid fakulteten. Av dessa 14 har 11 handledarutbildning och de övriga tre kan anses ha lång erfarenhet av handledning. Sammantaget har huvud- och biträdande handledare en bred och

djup publikationslista inom området där ett spektra av såväl forskningsområden som metodologiska ansatser finns representerade.

Av de 32 handledarna är 24 stycken doktorer, docenter eller professorer i pedagogik, fyra i barn- och ungdomsvetenskap, två i socialt arbete, en i sociologi och en i fysik- inriktning fysikdidaktik. Variationen i ämnesbakgrund är begränsad i förhållande till ämnesbeskrivningen som ett tvärvetenskapligt område. Doktorander tillhör antingen forskningsmiljön ECE (Early Childhood Education) eller forskningsmiljön BUKL (Barndom, Ungdom, Kultur och Lärande). Ämnet barn- och ungdomsvetenskap är förhållandevis nytt och ännu är det få handledare med bakgrund och anställning inom ämnet.

Vi bedömer att det finns mycket god omfattning av handledare att tillgå, samt att dessa innehar såväl handledarkompetens, som hög kompetens inom ett flervetenskapligt område för att utbildning inom barn- och ungdomsvetenskap ska kunna bedrivas. Dock framkommer det i ämnesrapporten och åtgärdsplanen 2017/2018 att deltagandet vid institutionens handledarkollegier är svagt, vilket betyder att utbyte av erfarenheter, problem och lösningar, inte äger rum under dessa formella träffar.

Antalet möjliga handledare är mycket omfattande i förhållande till antalet doktorander inom utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap. Merparten är inte engagerade i vare sig undervisningen eller handledningen i någon större utsträckning. Endast en har en omfattning på över 10 % av undervisning i forskarutbildningen, samma förhållande gäller procent för handledning. Sammantaget återfinns totalt sju handledare med mellan 7-12 % omfattning handledning i sin tjänst.

Det är utifrån underlag inte möjligt att bedöma huruvida antalet lärare står i proportion till utbildningens innehåll och omfattning (utöver handledning) samt i vilken mån dessa innehar högskolepedagogiska kunskaper (utöver handledarutbildning), då uppgifter saknas i underlaget. Det framgår av underlaget att lärarna på de två profilkurserna (Barn- och ungdomsvetenskap I och II) alla är kompetenta inom området. De kursutvärderingar som finns att tillgå är, som tidigare nämnts, inte från någon av BoU:s profilkurser. Vidare, har den alumnundersökning som genomförts på fakultetsnivå ej inkluderat den aktuella utbildningen. Övrigt underlag från alumner pekar dock på att de före detta forskarstuderande upplevt undervisningen som givande och att lärarna har varit både kunniga och engagerade.

ATT UTBILDNINGEN ÄR RELEVANT FÖR STUDENTERNAS/DOKTORANDERNAS OCH SAMHÄLLETS BEHOV

OMDÖME: Utbildningen svarar väl upp mot kriteriet (1).

MOTIVERING: I underlaget ingår utvärderingar, kursrapporter, dokument rörande doktoranders kommentarer gällande forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap, platsbesök med intervjuer med doktorander och med alumner. Bedömagruppen saknar dock både underlag från avnämargrupper och samverkanspartners.

Samhället har ett stort behov av utbildade inom det barn- och ungdomsvetenskapliga fältet, främst förskollärare och grundlärare. Det finns ett behov av disputerade i såväl förskola, skola som i olika andra verksamheter och organisationer med fokus på barn- och unga. De alumner som

bedömagruppen mött har alla relevanta anställningar, framför allt vid högskolor och universitet, men också med något exempel som lektor hos en skolhuvudman.

Såväl i utvärderingar, men inte minst i intervjuerna med doktorander och alumner, framkommer att dessa upplever utbildningen som relevant. Dels i förhållande till sin egen forskning och dels i alumnernas fall, till sin nuvarande anställning.

Utifrån bakgrundsmaterial och intervjuer uppfattar bedömagruppen att en av drivkrafterna för att ursprungligen bilda barn- och ungdomsvetenskapsämnet var att ha en hög ambition vad avser koppling till det omgivande samhället och samverkan med olika avnämare. Genom andra antagningsregler möjliggjordes också ett ökat inslag av verksamma forskollärare och grundlärare i utbildningen, vilket bedömagruppen menar är en väsentlig styrka och ett framträdande drag i utbildningen.

I intervjuerna framkom många utmaningar och svårigheter att utveckla samverkan med omgivande samhället och olika avnämare, främst beroende av bristande resurser och förutsättningar hos exempelvis skolhuvudmän. Praktikorganisationen för grundutbildningen lyftes fram ett dominerande inslag av samverkan med avnämarna.

Bedömagruppen menar dock att utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap kan kännetecknas av en omfattande samverkan och närhet till huvudmän/ främst kommunerna genom de många forskarskolorna i ECE-miljön inom BoU genom åren. Utbildningen domineras av samverkansdoktorander, vilket är en mindre vanlig situation vid lärosätenas forskarutbildningar, teknikinriktade/industridoktorander undantaget.

Denna positiva utgångspunkt kan användas för nya vägar till samverkan i regionen. Den barn- och utbildningsvetenskapliga forskningen har en sådan status att den borde ta på sig en ökad roll att stödja och motivera exempelvis organisationer och skolhuvudmän till att inrätta egna forskartjänster, initiera och samverka mer kring praktisk forskning eller att stödja forskningsanknutet utvecklingsarbete. Med ett sådant arbete skulle det på lång sikt leda till en ökad rekrytering av samverkansdoktorander direkt eller via forskarskolor. Bedömagruppen vill även betona vikten av att ha representanter för avnämare på fakultets- och institutionsnivå.

ATT STUDENTERNA/DOKTORANDERNA HAR INFLYTANDE I PLANERING, GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING AV UTBILDNINGEN

OMDÖME: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2).

MOTIVERING: I underlaget ingår allmänna studieplaner mot licentiat- och doktorsexamen, doktorandregler, doktoranders kommentarer gällande forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap, ämnesrapporter, utvärderingar, platsbesök med intervjuer av ledning, lärare, doktorander och alumner.

De allmänna studieplanerna framhåller att doktoranderna förväntas delta i forskningsmiljön. Doktoranden förväntas att under sin studietid aktivt delta i konferenser och seminarieverksamhet inom och utom fakulteten, samt delta i forskningsmiljön. Förväntad omfattning av närvaro och bidrag till forskningsmiljön ska skrivas in i den individuella studieplanen (se vidare kriteriet "Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs"). I de omfattande underlagen beskrivs många olika sätt för doktoranden att delta, exempelvis genom fakultetsråd och doktorandråd. Det finns också olika dokument som är inrättade vid GU för rättsäkring av studierna gällande arbetsmiljö,

doktorandregler, handläggningsordning, jämställdhet, osv. De forskarstuderande har också möjlighet att gå på högskolepedagogiska kurser som är poänggivande på IPKL. Reglerna för utbildning på forskarnivå vid Göteborgs universitet framhåller att doktorander har rätt att uppbära förtroendeuppdrag och vara representerade i alla beslutande och beredande organ vid universitetet som berör utbildning på forskarnivå och utbildningssituationen.

Utifrån underlaget framgår att det tidigare funnits mycket aktiva tidigare studentgrupper vid BoU:s forskarutbildning. Som ett positivt exempel nämns det mentorskap som togs fram på initiativ från doktoranderna som fungerade mycket väl. Utifrån doktorandintervjun framgår ett minskat deltagande, vilket delvis kan tillskrivas att många är samverkansdoktorander och att deras möjligheter att delta på högskolan är begränsade. Det finns ett doktorandråd på fakulteten där det finns representant, men det finns ingen naturlig plats att återföra informationen vidare till doktoranderna.

I underlaget framkommer att studenterna har utvecklingssamtal med studierektor kring ISP:na, vilket enligt intervjuerna uppskattas av båda parter. Bedömargruppen vill framhäva vikten av ISP:n används som ett planerings- och uppföljningsverktyg, ett pedagogiskt redskap, där doktoranden får en överblick över sina forskarstudier och där ISP:n kan användas formativt, och att utbildningen använder sig av en digitaliserad individuell studieplan (ISP) som skapar en rättssäkerhet kring hanteringen av studieprogressionen för doktoranderna.

Bedömargruppen kan konstatera att examinatorns roll framstod som otydlig för doktoranderna. Studierektor uppgavs också vara examinator för samtliga doktorander.

Det faktum att doktoranderna har möjlighet att ta in experthandledare på en mindre omfattning ser bedömargruppen som värdefullt och kvalitetssäkrande, och exempel på möjligheter att ha inflytande över genomförande av utbildningen, vilket också bekräftas av doktorand- och alumntervjuer. I intervjuerna framkommer att doktoranderna uppfattar att det finns oklarheter kring tillsättningen av handledare trots att det finns en handläggningsordning. Bedömargruppen noterar att det redan 2015 tagits fram rekommendationer kring arbetet med handledning, ISP:n, karriärplanering och akademisk kultur, men konstaterar också att det sammantagna underlaget visar på att de haft bristande genomslag.

ATT EN FÖR ALLA STUDENTER/DOKTORANDER TILLGÄNGLIG OCH ÄNDAMÅLSENLIG STUDIE- OCH LÄRMILJÖ FÖRELIGGER

OMDÖME: Utbildningen svarar sammantaget väl upp mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

MOTIVERING: Med utgångspunkt i det underlag som bedömargruppen haft till sitt förfogande bedöms att studie- och lärmiljön vid BoU har många styrkor. Introduktionen till forskarutbildningen lyfts av doktorander och alumner fram som något positivt. Att det av doktorander initierade mentorskapen gav mentorer ersättning i form av timmar tolkas som att doktoranders arbetsmiljö varit något man prioriterat och tas av doktoranderna upp som exempel på att ledningen varit lyhörd för doktoranders förslag.

Det framkommer att doktoranderna upplever att de har en god fysisk arbetsmiljö och att ledningen mår om denna. Doktorander och alumner upplever sig ha likvärdiga villkor (så som tillgång till

arbetsplats, dator och ergonom) oavsett anställningsform. Även om projektanställda doktorander kan få vissa kostnader täckta av projektmedel så upplevs de materiella förutsättningarna vara likvärdiga. Den ekonomiska pott/"ryggsäck" på 30 000 kr/doktorand och tillgång till experthandledning lyfts fram som extra fördelaktigt.

Doktorandernas psykosociala arbetsmiljö uppmärksammas till viss del i de skriftliga underlagen. Det framkommer från tidigare undersökning att stress och otydliga förväntningar kring vad doktoranderna förväntas delta i upplevts som problem, något som aktualiseras i särskilt hög grad i relation till halvtidsdoktorander. Bedömargruppen noterar att frågor om stress och den psykosociala arbetsmiljön nu verkar diskuteras i högre utsträckning än tidigare även om doktorander har svårt att peka på att konkreta åtgärder skulle ha genomförts. Bedömargruppen ser det som en brist att medarbetarundersökningar som fångar doktorandernas perspektiv inte görs på en mer regelbunden basis.

Uppdelningen och den i underlag och vid platsbesöket beskrivna splittringen mellan de två större forskningsmiljöerna ECE och BUKL kan ses som en bidragande faktor till en spänd psykosocial arbetsmiljö. Även om utbildningen gynnas av den stora kompetens som finns inom respektive forskningsmiljö så bidrar dessa konflikter inte till en gynnsam studiemiljö då doktorander ibland känt sig tvungna att också själva behöva ta ställning i detta, som de uttryckte det, "positionskrig". (En fördjupad diskussion förs under kriteriet "Att doktoranderna har tillgång till en aktiv forskningsmiljö"). Doktorandernas beroendeställning är väsentlig att hela tiden ha med som en dimension vid granskning av underlag och kriterier för bedömning av utbildning på forskarnivå.

På IPKL finns för närvarande inget doktorandråd och representationen av doktorander i fakultetens doktorandråd och andra organ är låg. Bristen på strukturell sammanhållning lyfts fram av såväl doktorander som handledare och ledning då ingen naturlig plats att återföra information till doktoranderna eller för doktoranderna att kollektivt lyfta frågor som berör dem. De kanaler för information som istället lyfts fram är doktoranddagen där forskarstudenter, studierektor och vice prefekt deltar, årliga utvecklingssamtal mellan doktorand och studierektor, mejlutskick och handledning. Doktoranderna menar att de blivit uppmuntrade av ledningen att forma ett doktorandråd och de visar förståelse för att det är upp till dem att påbörja arbetet med detta.

Generellt sett framhåller doktorander och alumner att deras studie- och lärmiljö är och varit gynnsam. Starka forskningsmiljöer och tillgång till breda nationella och internationella kontaktnät bedöms bidra till denna upplevelse.

ATT KONTINUERLIG UPPFÖLJNING OCH UTVECKLING AV UTBILDNINGEN GENOMFÖRS

OMDÖME: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2)

MOTIVERING: Dokumentunderlaget, i form av bl. a. ämnesrapporter, åtgärdsplaner, reflekterande text, kursutvärderingar, kursrapporter och de intervjuer som genomförts visar att såväl styrkor och brister på strukturell nivå är både välkända och väldokumenterade. Det råder en samsyn kring behov av att uppföljning och utveckling genomförs, exempelvis av ämnesbeskrivningen, liksom av styrning och organisering, kurser och kursrapporteringar samt rutiner för uppföljning och kvalitetssäkring. Bedömargruppen delar bilden av brister vad gäller uppföljning och utveckling av utbildningens genomförande liksom av identifierade uppföljnings- och utvecklingsområden.

De två obligatoriska kurserna inte har reviderats sedan 2011 respektive 2012, trots att det framkommit behov av det. Ämnesrapporter och åtgärdsplaner redovisar exempel på frågor som kvarstår som brister under en längre period. Deltagande i seminarier med i åtgärdsplan 2016/17, liksom doktorandernas delaktighet och inflytande, men upplevs fortfarande som en brist.

Bedömaregruppen har fått beskrivningar om hur arbetet framåt ska organiseras. Samtidigt ser bedömaregruppen i underlag och intervjuer att flera strukturella brister kvarstår som olösta. Det åvilar utbildningsadministrationens ledning att ansvara för att brister åtgärdas enligt fastställda prioriteringar. Bedömaregruppen menar att det krävs formell ledningskapacitet att hålla i planerade processer, att ansvara för att kontinuerlig uppföljning och utveckling genomförs och att när det krävs fatta strategiska beslut. I den reflekterande text som är ett av underlagen konstaterar institutionsledningen att det inte finns någon gemensam ledningsorganisation etablerad inom barn- och ungdomsvetenskap.

Avsaknaden av doktorandråd bedöms också visavi detta kriterium som problematisk, då det påverkar doktorandernas möjlighet till direktinflytande på uppföljning och utveckling av utbildningen.

Bedömaregruppen har tagit del av tre kursvärderingar och nio kursrapporter. Kursvärderingarna har haft skiftande svarsfrekvens (46-70 %). Upplägget i de nio kursrapporterna skiftar. Balansen mellan resultatredovisning, analys och åtgärder är ojäm. Ibland råder det en obalans inom en rapport, men framför allt i jämförelse mellan rapporterna. En rapport saknar analys. Positivt är att samtliga rapporter utom en lägger fokus vid påverkbara faktorer i undervisningen.

ATT DOKTORANDERNA HAR TILLGÅNG TILL EN AKTIV FORSKNINGSMILJÖ MED TILLRÄCKLIG ÄMNESDJUP, ÄMNESBREDD OCH OMFATTNING

OMDÖME: Utbildningen uppvisar brister kopplat till kriterierna (2).

MOTIVERING: Den utbildningsvetenskapliga fakulteten redovisar underlag i form av kartläggning, reflekterande texter över barn- och ungdomsvetenskap som forskningsmiljö och forskarutbildningsämne, ämnesrapport, åtgärdsplan, uppföljning och handlingsplan, kompletterande underlag efter förfrågan, samt platsintervjuer. Samtliga doktorander tillhör antingen forskningsmiljön ECE (Early Childhood Education) eller forskningsmiljön BUKL (Barndom, Ungdom, Kultur och Lärande). I den allmänna studieplanen definieras ämnet som att *"Barn- och ungdomsvetenskap är ett ämne på forskarnivå som behandlar aspekter av barns och ungas lärande, utveckling och socialisation från födseln till ungdomsåren ur ett tvärvetenskapligt perspektiv. Fokus riktas mot formella och informella utbildningsmiljöer och mot frågor i gränslandet mellan pedagogiska miljöer, fritidskulturer och familjen."*

I båda miljöerna har doktoranderna tillgång till högt kvalificerade forskningsmiljöer med såväl ämnesdjup som ämnesbredd relaterat till forskningsmiljöns inriktning.

Det mer utmanande problemet som bedömaregruppen kan konstatera avser själva ämnet barn- och ungdomsvetenskap. På flera ställen i underlaget framkommer en tveksamhet i vad ämnet barn- och ungdomsvetenskap är och hur det definieras utifrån sin tvärvetenskapliga karaktär. I viss mån lyser olikheterna i forskarnas teoretiska, metodologiska och empiriska bakgrunder igenom, istället för att deras gemensamma fokus, så som det anges i ämnets benämning, barn och unga, blir tydligt och en ledstjärna inom området. Att ämnet upprätthålls av forskare med olika forskningsintressen är i grunden en nödvändighet för ett ämne som barn- och ungdomsvetenskap, men för forskarutbildningen och för de forskarstuderande är det gynnsamt om forskarna etablerar och

förmedlar en sammanhållande bild av ämnet, utifrån olika utgångspunkter. Underlaget pekar på att det finns många olika utgångspunkter, men att istället för att utgöra en helhet, stävar meningarna om vad barn- och ungdomsvetenskap är isär. Inom de båda grupperingarna finns ett antal områden som bedömargruppen ser i dagsläget får hållbara forskningsmiljöernas inriktningar, men som skulle kunna utgöra grunden för en breddning av ämnet.

En starkt bidragande orsak till en spretig upplevelse av ämnet barn- och ungdomsvetenskap är de två forskningsmiljöerna BUKL och ECE som doktoranderna tillhör. I underlaget redovisas processerna kring ämnets tillkomst och att miljöerna historiskt haft svårigheter i att samarbeta. Miljöerna har sina respektive organisering och ledning och det finns ingen övergripande ledning för ämnet barn- och ungdomsvetenskap. Miljöerna har vardera ett antal seminarierier, men inga överbryggande seminarierier arrangeras. Doktorander engagerar sig såväl i forskningsmiljöerna som tar del av seminarierierna och får på så sätt tillgång till aktuell forskning inom området. Som tidigare framhålls hållbara båda forskningsmiljöerna mycket framgångsrika forskare och erkänd forskning.

Bedömargrupper anser utifrån underlaget att doktoranderna har tillgång till aktiva forskningsmiljöer, vilka tillsammans erbjuder såväl ett ämnesmässigt djup som bredd, men att en svag sammanhållen bild av ämnet är problematiskt. I underlaget framkommer det att splittringen mellan miljöerna, och i bilden av ämnet, bidrar till spretigt kursinnehåll samt till försämrade studie- och arbetsmiljö för doktoranderna.

Det finns en tydlig medvetenhet i såväl kollegiet som ledningen om den ovan beskrivna situationen. Ett utvecklingsarbete har initierats under hösten 2018, där såväl forskare som doktorander, har bjudits in och engagerat sig i diskussioner. Syftet med utvecklingsarbetet är dels att revidera framskrivningen av ämnet samt kursernas innehåll och progression. Vidare har gruppen fått i uppgift att överbrygga de grupperingar som finns inom ämnesföreträdare för barn- och ungdomsvetenskap och bidra till en helhetsbild av ämnet.

ATT BEAKTA DOKTORANDERNAS MÖJLIGHET TILL SAMVERKAN BÅDE MED FORSKARE NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT SAMT MED DET OMGIVANDE SAMHÄLLET

OMDÖME: Utbildningen svarar sammantaget väl upp mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

MOTIVERING: I bedömargruppens underlag i form av bland annat kursbeskrivningar, kurslitteratur, reflekterande text, verksamhetsplan och handlingsplan beskrivs doktoranders möjligheter till samverkan med forskare nationellt och internationellt. Här lyfts aktiviteter som internationella forskarutbildningskurser, deltagande i internationella konferenser, samt internationella gästdoktorer och gästprofessorer vid institutionen och internationella och nationella samarbeten i forskarskolor och forskningsprojekt. Underlaget berör i liten grad möjligheterna till samverkan med omgivande samhället.

I framtidssyftande dokument framhålls ökad internationalisering som mål, samt att på olika sätt bidra till stärkt internationalisering i forskarutbildningen. För spetsutbildning på forskarnivå framhålls att synliggöra och kommunicera villkor för internationell och nationell mobilitet för doktoranderna samt möjlighet att delta i utbyten inom ramen för forskarutbildning.

Vid platsbesöket, genom intervjuer med doktorander, handledare, ledning och alumner redovisas mycket goda möjligheter till kontakter med det nationella och internationella vetenskapssamhället. Vid intervjuerna framhåller doktoranderna att de under sin studietid har möjlighet till internationalisering på olika sätt och att en styrka i forskarutbildningen är det faktum att handledarnas nationella och internationella kontakter kommer doktoranderna till del. På detta sätt kan doktoranderna vara delaktiga i konferenser nationellt, nordiskt och internationellt, liksom att medverka i olika nätverk, göra utbyten och fältarbeten. Det finns också möjlighet att via olika gästföreläsare och gästforskare få del av internationell samverkan och forskning. Det ska framhållas att nationella samarbeten och tillgången till en nationell såväl senior som doktorandmiljö är inbyggd i forskarskolornas konstruktion och forskarskoledoktorandernas utbildning.

Doktoranderna får poäng för konferensdeltagande, vilket är mycket gott och motiverande och internationell litteratur är väl representerad i kurslitteraturen i de olika kurserna. De tidigare berörda möjligheterna till experthandledare, nationellt eller internationellt, ska också framhävas i detta sammanhang.

Bedömargruppen menar att möjligheter till såväl internationell som nationell samverkan synes vara, för särskilt vissa grupper av doktorander, mycket gynnsamma och närmast karakteristiskt för denna utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap vid GU.

BEDÖMARGRUPPENS SAMMANFATTANDE SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

Forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap vid Göteborgs universitet (GU) är förlagt på Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten (IKPL). IKPL består av tre miljöer varav två har doktorander i barn- och ungdomsvetenskap och totalt 10 professorer, varav två seniora, 13 docenter, 24 lektorer och 21 doktorander.

Barn- och ungdomsvetenskap (BoU) inrättades som eget ämne på forskarutbildningsnivå 2011. Ämnets organisering var kopplad till de tre forskningsmiljöer som hade etablerats på institutionen. Dessa tre blev senare två miljöer, BULK (Barndom, Ungdom, Kultur och Lärande) med 7 doktorander, 13 lektorer, 5 docenter och 4 professorer och ECE med 14 doktorander, 11 lektorer, 8 docenter och 4 professorer samt en seniorprofessor och en professor emerita år.

SAMMANFATTANDE SYNPUNKTER

Bedömargruppen kan konstatera att utbildning på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap innefattar såväl nationellt som internationellt mycket starka och produktiva forskningsmiljöer, en väl utvecklad samverkan, och en framträdande förmåga att erhålla medel för forskning och forskarutbildning. Vi ser också intressanta och välrenommerade avhandlingar som ett resultat av detta och positiva doktorander, nöjda med sin utbildning.

Bedömargruppen kan konstatera att utbildningen är, och varit, såväl framgångsrik som innefattat en komplex problematik:

Utbildningen på forskarnivå mot licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet barn- och ungdomsvetenskap delar de osäkra och begränsande ekonomiska förutsättningar som råder för

många utbildningar inom detta område. Den har varit i hög grad beroende av miljöernas framgångar vad gäller att erhålla större forskningsprogram, samverkansprojekt och forskarskolor. Detta utgör dock en något problematisk instabil bas för utbildningen.

Ämnet barn och ungdomsvetenskap bedöms ha förhållandevis få sammanhållande moment och strukturer och har saknat en ämnesledning som haft legitimitet att styra och leda etableringen och utvecklingen av ämnet. Ämnesbeskrivningen motsvarar inte helt utbildningens innehåll och den vetenskapliga produktion som återfinns inom utbildningen och ämnet. Variationen i handledares lärares ämnesbakgrund är begränsad i förhållande till ämnesbeskrivningen som ett tvärvetenskapligt område. Utbildningen redovisas i underlaget ha 32 handledare, varav 24 stycken är doktorer, docenter eller professorer i pedagogik, fyra i barn- och ungdomsvetenskap, två i socialt arbete, en i sociologi och en i fysik- inriktning fysikdidaktik. Bedömningen om lärarna har adekvat ämnesmässig och ämnesdidaktisk kompetens är komplicerad och kopplad till frågorna rörande definition av ämnet, dess identitet och gränser och angelägen att uppmärksamma i vidare arbete.

Antalet handledare/lärare bedöms stå i proportion till utbildningens innehåll och genomförande. Antalet handledarkompetenta är stort och merparten deltar också i begränsad omfattning både i utbildningens kurser och i handledning. Enstaka personer har en större omfattning upp till 10 %, vilket kan kopplas till det begränsade antalet doktorander och den stora andelen deltid doktorander med 50 % eller mindre deltagande i utbildningen. Detta bedöms påverka förutsättningarna för engagemang för handledarkollegiet och kursutveckling/uppföljning. Bedömargruppen vill framhäva doktorandernas positiva omdömen om sin handledning och om handledning som undervisningsform.

Forskarutbildningen tillhandahåller ett varierat urval av kurser, introduktions-, metod- och specifika obligatoriska BoU kurser, "kärnan-kurser". Underlag saknas för en helhetsbedömning och revidering av de senare kurserna är pågående, utifrån en brist i överensstämmelse mellan kurser och ämnesbeskrivning. Kurserna redovisar varierade arbets- och examinationsformer vilket stödjer uppnående av formulerade lärandemål.

Doktoranderna har olika strukturella förutsättningar för sina forskarstudier. En stor andel samverkans- och forskarskoledoktorander studerar på deltid, främst halvtid. Utbildningens upplägg och organisation har att se till dessa olika förutsättningar och aktivt sträva efter att finna former som maximerar till deltagande i olika forskarutbildningssammanhang. Doktorandinflytandet behöver stärkas, det bedöms idag vara lågt.

Utbildningen bedöms relevant för doktorandernas och samhällets behov. Bedömargruppen vill framhäva vikten av representation av avnämare i olika beslutandeorgan. Bedömargruppen konstaterar en brist vad avser kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen liksom av lärarkompetens.

Utbildningen bedöms uppvisa brister visavi kriteriet: "Tillgång till en aktiv forskningsmiljö med tillräckligt ämnesdjup, ämnesbredd och omfattning". Detta trots två mycket starka och produktiva forskningsmiljöer men ska ses i perspektiv av den kritiska diskussionen om ämnesidentitet, ämnesavgränsning och gemensamma definitionspunkter. Inom respektive miljö bedöms doktoranden ha mycket god tillgång till en aktiv forskningsmiljö, däremot inte i förhållande till det gemensamma ämnet barn- och ungdomsvetenskap.

REKOMMENDATIONER

Bedömargruppen vill med bakgrund i genomgången av de tio kriterierna och ovanstående sammanfattning uttrycka följande rekommendationer och vikten av:

Att tillförsäkra förstärkta resurser: Bedömargruppen vill framhäva behovet av förstärkta resurser för en ändamålsenlig studie- och lärmiljö för doktoranderna, för en aktiv handledarmiljö och en nödvändig kritisk massa av doktorander.

Att förtydliga och förankra ämnesbeskrivningen: Ett internt utvecklingsarbete, som syftar till samsyn och revidering av ämnesdefinitionen och kurser är initierat och pågående. Bedömargruppen instämmer i behovet av detta och att denna punkt har största prioritet.

Att revidera profilkurser i relation till den reviderade ämnesbeskrivningen: Utbildningens kursinnehåll behöver justeras i relation till en förtydligad och reviderad ämnesbeskrivning. Kursvärderingar och kursuppföljningar behöver göras tillgängliga.

Att se över frågor som rör organisering, periodisering och studietakt i utbildningen, och särskilt vad gäller kurserna: Flertalet doktorander deltar i utbildningen på deltid, och utbildningen har att skapa bästa villkor för deras faktiska lärande- och studieförutsättningar.

Att se över organiseringen av forskningsmiljöerna: Forskningsmiljöernas funktionalitet är avgörande för utbildningens vitalitet, vilket gör att bedömargruppen anser det angeläget att behandla forskningsmiljöernas organisering mer ingående. Vår rekommendation är att organiseringen av forskningsmiljöerna ses över dramatiskt med utgångspunkten att utreda förutsättningarna för en uppdelning på ett flertal forskargrupper/miljöer och att barn- och ungdomsvetenskap utgör ett "paraply", överbyggnad, där samtliga forskargrupper/miljöer rymms.

Överbyggnaden föreslår bedömargruppen rymmer; en central ledning för BoU (tillika ämnesråd), administrativt stöd, anslagsstruktur för fördelning av interna forskningsmedel/forskningsstöd, gemensam seminarieriserie, samlad intern- och extern kommunikation avseende forskargruppernas aktiviteter och forskning och eventuellt andra aktiviteter, funktioner och stöd som kan komma att bli aktuella. En gemensam ledning bör formeras.

Forskargrupperna/miljöer inrättas lämpligen inom områden där det finns en koncentration av forskning, och kan utgöras av de forskargrupper som redan finns inom de två existerande forskningsmiljöerna, men även av forskargrupper inom områden som är på väg att växa sig starka. Att ersätta de två existerande forskningsmiljöerna, med ett antal mindre forskargrupper/miljöer av mer flexibel karaktär, bidrar till att området barn- och ungdomsvetenskap kan speglas i ett antal aktuella områden för ämnet, och inte som i nuläget en polarisering mellan två starka grupperingar, samt att den könsuppdelning som existerar i nuläget bryts upp. Förändringen bedöms som av grundläggande värde för utbildningens framtida förutsättningar.

Att stärka doktorandernas möjligheter till inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen: Doktorandperspektivet behöver stärkas i utbildningen och verktyg och former för detta skapas, också sett i relation till att utbildningens doktorander huvudsakligen studerar på deltid.

Att stärka uppföljningsrutiner, samverkan och representation för avnämare: Underlagen tyder på hög medvetenhet om vikten av att stärka dessa rutiner och att möjliggöra representation för avnämare i

en utbildning som innefattar så stor andel samverkans- och forskarskoledoktorander. Uppföljning av doktorander, delaktighet för alumner och avnämare bedöms utgöra angelägna åtgärder.

Att förtydliga och skapa ökad transparens i frågor som rör handledning och ISP: Bedömargruppen rekommenderar att fördelningen mellan huvud- och bihandledarens olika arbete och roller förtydligas, att tillsättningen av handledare görs mer transparent och samtal om handledning på metanivå initieras, samt att strukturerna kring ISP stärks, där handledarnas involvering blir mer tydlig och enhetlig. Bedömargruppen menar vidare att kollektiva diskussioner kring handledning som undervisningsform kan vara ett sätt att stärka att doktoranderna får likvärdiga lärmöjligheter och att en samsyn kring förväntningar på doktoranden kan utvecklas. Avslutningsvis:

Att dokumentera och synliggöra utbildningens omfattande nationella och internationella samverkan: En exponering av aktiviteterna vore ett utmärkt sätt att presentera, positionera och tydliggöra BoU internt och externt mot avnämare och andra intressenter nationellt, nordiskt och internationellt.

Befintligt underlag 2019-02-22 och struktur för materialets upplägg i BOX

A) Ämnet barn- och ungdomsvetenskap

Uppföljning och utveckling

1. Reflekterande text över barn- och ungdomsvetenskap som forskningsmiljö och forskarutbildningsämne
- 1.2 Doktorandernas kommentarer gällande forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap
2. Mall ämnesrapport
- 2.1 Ämnesrapport 2017- 2018
3. Åtgärdsplan 2017-2018
- 3.1 Uppföljning åtgärdsplan 2016-2017
4. Handlingsplan och verksamhetsplan 2018-2020
- 4.1 Handlingsplan och verksamhetsplan 2019-2020 (*preliminär*)
- 4.2 Uppföljning av handlings- och verksamhetsplan 2018
- 4.3 Uppföljning av forskarutbildning - Presentation från IPKL-möte 2018
5. Kartläggning forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap V18

Allmän studieplan mot doktorsexamen i barn- och ungdomsvetenskap

Allmän studieplan mot licentiatexamen i barn- och ungdomsvetenskap

B) Styrdokument

1. Doktorandregler Göteborgs universitet
- 1.1 Regler för utbildning på forskarnivå vid Göteborgs universitet – Doktorandreglerna
- 1.2 Fakultetsspecifika regler för utbildning på forskarnivå – Doktorandreglerna
2. Policy för seminariebehandling av avhandlingsarbeten
- 2.1 Policy för seminariebehandling av licentiatuppsats
3. Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Göteborgs universitet
- 3.1 Handläggningsordning för antagning av sökande till utbildning på forskarnivå
4. Introduktion för doktorander vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande
5. Policy för mottagande av gästdoktorand vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande

C) Kursrelaterade dokument

1. Kursplaner, litteraturlistor
2. Exempel på kursguider och schema
3. Exempel på examinationsuppgifter
4. Exempel på kursvärderingar
5. Exempel på kursrapporter
- a. Kursledare för obligatoriska kurser
- b. Kursledare barn- och ungdomsvetenskap
- c. Periodisering av kurser (En sammanställning över fakultetens gemensamma kursutbud för utbildning på forskarnivå har tagits fram för att underlätta doktorands planering av studier).

D) Doktorander, handledare och forskningsmiljöer

Individuella studieplaner (ISP)

1. Doktorandlista (Doktorander i ämnet vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande hösten 2018)
2. Handledarlista barn- och ungdomsvetenskap

3. Huvudhandledares publikationer

3.1 Biträdande handledares publikationer

4. Avhandlingar i ämnet barn- och ungdomsvetenskap vid IPKL

4.1 Licentiatuppsatser i ämnet barn- och ungdomsvetenskap vid IPKL

5. Alumnrapport doktorsalumner vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten 2016/2017

6. Antagna och examinerade i forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap

7. Exempel handledare och lärande

E) Komplettering av underlag efter önskemål från bedömargruppen 2019-02-06

Angående doktoranderna: Uppgifter om:

- Ryggsäck/pott
30.000 kronor per doktorand mot doktorsexamen (15.000 mot lic).
- Handledarbyten
Vid ett tillfälle på grund av pensionsavgång. Institutionen har tagit fram en handläggningsordning för byte av handledare, se mapp E) kompletterande dokument.
- Aktivitetsgrad
Den aktivitetsgrad som doktoranderna hade H18 finns som kolumn i doktorandlistan.
- Institutionstjänstgöring
Efter överenskommelse mellan doktorand och institutionen. Institutionstjänstgöringen får uppgå till max 20 % av heltid. Tiden för utbildningen förlängs i motsvarande grad som institutionstjänstgöringen.
- Sjukskrivningar
Under 2018 var det 5 doktorander som inrapporterade sjuktillfällen som varade max en vecka vardera och en doktorand hade två sjuktillfällen under året på ca 1 vecka per tillfälle.
- Möjlighet till tjänstledighet
Prefekt får bevilja tjänstledighet med högst 50 % avseende heltid. Doktorand kan dock ges rätt till högre grad av tjänstledighet med stöd av lag eller avtal eller för studentfackligt arbete. Se 5.4 *Regler för utbildning på forskarnivå vid Göteborgs universitet-Doktorandreglerna/* Mapp B. Styrdokument)
- Övriga rättigheter som ej tagits upp i punkterna ovan
Vi hänvisar till doktorandreglerna (Mapp B. Styrdokument)
- Arbetsmiljöprotokoll el dylikt
Arbetsmiljögruppens minnesanteckningar för 2018 finns uppladdade i mappen "Kompletterande dokument", samt dokument från 2015 "Uppföljning av doktoranders arbetsmiljö (från tidigare ledning). Sistnämnda dokumentation har återupptagits upp tillsammans med alla doktorander på IPKL (inte bara i BoU), på ett doktorandmöte 12 december, samt i IPKLs handledarkollegium, 6 februari, 2019.
- Upplevelse av utbildning och arbetsmiljö (under skypemötet berördes möjligheten att skicka ut frågor till doktorandgruppen)
Hänvisar till det underlag som samlats in tidigare, 1.2 Doktoranders kommentarer om forskarutbildningsämnet barn och ungdomsvetenskap, samt möjlighet på platsbesök att fördjupa frågor om arbetsmiljön
- Alumnundersökning från 2016 nämndes under samtalet
Vi hänvisar till alumnrapporten genomförd vid GU som finns i Mapp D, doktorander, handledare och forskningsmiljöer.

Miljöerna:

- Aktiviteter som förekommer/organiseras för att bidra till en samsyn mellan miljöerna
"miljööverbyggande aktiviteter"
Se under D, Exempel handledares, miljöer, nätverk, konferenser, samt möjlighet att fördjupa med frågeställningar om samsyn mellan miljöer.

- Ledning – vilket stöd har miljöerna fått utifrån åtgärdsplaner
Ledningen ger extra stöd genom att viceprefekt avsätter extra tid för att leda utveckling och förändringsarbetet.
- Arbetsmiljöprotokoll el dylikt
Se punkt ovan samt i mappen ”Kompletterande dokument ”Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) vid IPKL, 2018, i mappen ”Kompletterande dokument”.

Utbildningen:

- En sammanhållen bild på de seminarier som erbjuds
Vi har flera interna textseminarier som även anordnar öppna seminarier, varav vissa är mycket välbesökta.
”Kollegiet för Barn, ungdom, kultur och lärande” (BUKL)
Se Kalendarium, V19, i mappen ”Kompletterande dokument”
Niklas Pramling, ”Textseminarier ECE” (Early childhood education)
Pia Williams, ”Policy, kvalitet och barns lärande”, se exemplet:
https://ipkl.gu.se/Aktuellt/Kalender/Aktuellt_detalj/?eventId=70136819297
- Kursutvärdering för introduktionskurs 1 och 2
De kurser som avses är barn och ungdomsvetenskap 1 och 2, alla tillgängliga kursvärderingar finns redan i GUBOX.
- Exempel på examinationsuppgifter
Finns redan tillgängliga i mapp C.
- Tillgänglig dokumentation av vad de gör på utbildningen
En bra punkt att ta upp vid intervjuerna. Det är svårt att erbjuda relevant textinformation.

Avnämare Samverkan:

- Information om avnämare för utbildningen
Vi saknar avnämarenrepresentant på fakultets- och institutionsnivå.
Genom Övningsförsöksprojektet, ÖFSO,
<https://www.medarbetarportalen.gu.se/lararutbildning/program/forskollarprogrammet/forsoksverksamhet-med-ovningsforsoksomraden/?skipSSOCheck=true>
finns många kontaktytor för dialog med verksamheter inom förskoleområdet
- Information om kontakt och samverkan med samhället/avnämare för utbildningen, och hur den dokumenteras.
Flertalet doktorander är samverkansdoktorander. Informationsfolder som tagits fram i samarbete med samverkansdoktorander har skickats till alla ansvariga för skolutveckling, olika områdeschefer i Göteborgs olika stadsdelar (idag omorganiserade), samt alla kranskommuner och motsvarande ansvarsområden (april, 2018). Foldern har även delats ut i en tryckt version på konferensen ”Forskning pågår”, 31 oktober, 2018. GU. Folder uppladdad i mapp E) kompletterande underlag.
- Samverkansforskning och dokumentation av samverkansforskning (tex rapportering av resultat)
Vi hänvisar till forskare som deltar under platsbesöket att redogöra för denna punkt.

BoU – vilken definition av ämnet jämfört med nationellt/internationellt

Detta ingår i pågående identitetsprocess.

Internationalisering (generellt för utbildningen och specifikt för doktoranden)

Ur handlingsplan för 2018: Synliggöra och kommunicera villkor för nationell och internationell mobilitet för doktorander samt möjligheter att delta i utbyten inom ramen för forskarutbildning.

Ur handlingsplan för 2019: För ökad internationalisering och breddat deltagande, initiera samverkan med ASK gällande rekrytering av doktorander med svenska som nytt (akademiskt) språk. Undersöka möjligheter till ett utökat nationellt och internationellt samarbete om forskarutbildningskurs(er) som ges på distans/med blended kursdesign.

Jämställdhetspolicy, riktlinjer, mm

Kommer att laddas upp måndagen den 25/2 (Mapp E. Kompletterande dokument).

Tidigare externa (ej UKÄ) genomförda utvärderingar

Dokument finns att ta del av i mappen E) kompletterande dokument/ Externa utvärderingar (pedagogiskt arbete).

Program platsbesök, den 5-6 mars 2019

Bilaga 2

Plats: Konferensrum A1 136, Pedagogen, Hus A, Fakultetskansliet, Västra Hamngatan 25

Dag 1 den 5 mars.

13.00-13.45	13.45-14.45	15.00-16.00	16.15-17.15
Bedömagruppen har ett internt förberedande möte	Doktorander Sara Eliasson sara.eliasson@ped.gu.se Agneta Pihl agneta.pihl@gu.se Lena Sotevik lena.sotevik@gu.se Kristina Hunehall Berndtsson kristina.hunehall.berndtsson@gu.se Daniela Souckova daniela.souckova@gu.se	Handledare/lärare Thomas Johansson thomas.johansson.2@gu.se Pia Williams pia.williams@ped.gu.se Jennie Sivenbring jenny.sivenbring@ped.gu.se Camilla Björklund camilla.bjorklund@ped.gu.se Ylva Odenbring ylva.odenbring@gu.se Nils Hammarén nils.hammarén@gu.se Johannes Lunneblad johannes.lunneblad@ped.gu.se Louise Peterson louise.peterson@ped.gu.se Ingrid Pramling Samuelsson ingrid.pramling@ped.gu.se	Alumner Per Norden per.norden@gu.se Ewa Skantz Åberg ewa.skantz.aberg@gu.se Jennie Sivenbring jenny.sivenbring@ped.gu.se Catarina Andishmand catarina.andishmand@gu.se Kerstin Botö kerstin.boto@hv.se Anna Backman anna.backman@lir.gu.se

Dag 2 den 6 mars

08.30-09.15	09.15-10.15	10.15- ca 10.45	Ca 10.45-15.00
Institutionsledning och studierektor, institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande (IPKL)	Återföring till fakultetsledning och institutionsledning/motvarande	Besök hos IPKL	Bedömagruppen arbetar enskilt med bedömarutlåtandet
Prefekt Cecilia Wallerstedt, IPKL, cecilia.wallerstedt@gu.se Vice prefekt Sylvi Vigmo, IPKL sylvi.vigmo@ped.gu.se Studierektor Mona Lundin, IPKL mona.lundin@ped.gu.se	Dekan Åke Ingerman ake.ingerman@gu.se Vice dekan Annika Lantz-Andersson annika.lantz-andersson@ped.gu.se Vice prefekt Sylvi Vigmo, IPKL sylvi.vigmo@ped.gu.se	Bedömagrupp och Sylvi Vigmo	